

دکتر خدیجه سراوانی در نشست خبری ترجمان و تبادل دانش:

بررسی بالینی درباره مسمومیت با متادون: عوامل مستعدکننده و تظاهرهای بالینی

زاهدان - حیدری نیا: دکتر خدیجه سراوانی، دانشیار، هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی زابل، فلوشیپ سم شناسی بالینی و مسمومیت و فلوشیپ دوره انفورماتیک بالینی متخصص پزشکی قانونی و پژوهشگر حوزه مسمومیت‌های دارویی، معتقد است که با وجود گسترش برنامه‌های ترک اعتیاد، مسمومیت با متادون همچنان یکی از تهدیدات جدی برای سلامت عمومی، به‌ویژه در استان سیستان و بلوچستان محسوب می‌شود و نیاز به توجه فوری و مداخلات مؤثر دارد. در مطالعه‌ای که ایشان در بیمارستان امیرالمؤمنین (ع) زابل انجام داده است، طی یک دوره یک‌ساله، ۷۵

بیمار با تشخیص قطعی مسمومیت با متادون بستری شدند. از این میان، بیش از ۶۶ درصد مرد، ۲۱ درصد کودک، و حدود ۴۰ درصد از آن‌ها دارای تحصیلات دیپلم بودند. نکته مهم این بود که سهم قابل توجهی از این بیماران، افراد بیکار بودند. این موضوع برای ما نشان‌دهنده نقش قابل توجه وضعیت اجتماعی در بروز چنین مواردی است. یافته‌های ما نشان داد که در بیش از ۱۷ درصد از بیماران، سطح آنزیم CPK که شاخصی از آسیب عضلانی است، افزایش یافته بود. همچنین در حدود ۷ درصد از موارد، اختلال در نوار قلبی به صورت طولانی شدن فاصله QT مشاهده شد. با این حال، نکته قابل توجه آن بود که این عوارض هیچ ارتباط معناداری با مقدار مصرف متادون نداشتند. این یعنی حتی مصرف دوزهای پایین‌تر از متادون نیز می‌تواند منجر به بروز عوارض خطرناک شود و همین مسأله زنگ هشدار برای خانواده‌ها و حتی کادر درمان است. یکی از موضوعات نگران‌کننده در این تحقیق، مسمومیت در میان کودکان بود. تقریباً یک‌پنجم بیماران ما کودکان بودند که به‌طور عمده به‌دلیل نگهداری نادرست متادون در منزل دچار مسمومیت شده بودند. این موضوع اهمیت بالای آموزش خانواده‌ها درباره خطرات متادون و لزوم ایمن‌سازی محیط منزل را به‌وضوح نشان می‌دهد. بر اساس نتایج این پژوهش، پیشگیری از مسمومیت با متادون باید به یک اولویت مهم در برنامه‌های بهداشت عمومی تبدیل شود. آگاهی‌بخشی گسترده به خانواده‌ها، کنترل دقیق نسخه‌نویسی این دارو و الزام در رعایت نکات ایمنی در نگهداری متادون، از اقدامات حیاتی در این مسیر است. همچنین توصیه می‌شود که قبل از شروع درمان با متادون، حتماً از بیماران نوار قلب (ECG) گرفته شود، به‌ویژه در افرادی که سابقه بیماری قلبی دارند. این یک اقدام ساده اما مؤثر در کاهش خطر عوارض قلبی ناشی از این داروست.

معه
و
ع
این
نری

هباز
جاد
لهار
وی
ری

گی
یک
عات
لقه
براز